

~~Esitutk. lste 349/27.12.1989~~

NOUSIAISTEN MAEKSMÄEN KIRKONPIIRIN KOULULLA	CH95	III	2.11.1989
---	------	-----	-----------

~~Tutkimus~~

↓
ESIHIST. TSTU
JK.

RAPORTTI NOUSIAISTEN MAEKSMÄEN KIRKONPIIRIN KOULULLA 16.10 ja 19.10 1989 SUORITETUSTA PINTAMAAN POISTOSTA

Rakennustyömaan valvonta

Aika: 16. ja 19.10. 1989

Paikka: Nousiainen, Koljola Mäeksmäki, Kirkonpiirin koulu
Karttalehti 1044 08 KOLJOLA (1984)

X: 6723 65

Y: 562 05

Z: 17 - 24 m mpy.

Kaivausjohtaja: Hum.kand. Olli Soininen

Työn valvoja: Turun yliopiston suomalaisen ja vartailevan
arkeologian professori Unto Salo

Aiemmat raportit muinaisjäännöksestä:

Edgren T. Nousiainen inventointikertomus 1958

Katiskoski K. Nousiainen Koljola Mäeksmäki. Rautakautisen
kalmiston koekaivaus 1983.

Soininen O. Nousiainen Koljola Mäeksmäki, Kirkonpiirin
koulu. Rautakautisen kalmiston pelastus-
kaivaus 1989.

Aiemmat löydöt: KM 1972:1-23, KM 3592:6, KM 9230, KM 9722
KM 14436:1-5, KM 21931:1-41, TYA 495:1-146

Valvonnan aikana saadut löydöt TYA 511:1-3

Mustavalkonegatiivit: Neg. 17375-17385 (liite 1)

Pinnakkaiset liitteinä (liite 2)

Diaposiitivikuvat TYA 219:1-4 (liite 1)

Karttaliitteitä 1 kpl (yleiskartta)

1. TAUSTAA

Kesällä 1989 tehtyjen arkeologisten kaivauksien jälkeen so-
vittiin Nousiainen kunnan edustajien kanssa, että Kirkon-
piirin koulun lisärakennuksen rakennustöiden alkuvaiheessa
on kaivausjohtajana toiminut Huk Olli Soininen valvomassa
pintamaan poistoa.

Kunnan toivomuksesta pintamaan poisto suoritettiin 16.10 ja
19.10. erillisenä toimenpiteenä ennen varsinaisten rakennus-
töiden alkamista, ettei mahdollisten esiintulevien arkeolo-
gisten löytöjen tutkiminen hidastaisi varsinaisia rakennus-
töitä.

Koska työ voitiin tehdä arkeologisia intressejä silmällä-
pitäen, suoritettiin pintamaan poisto ainoastaan
toimenpidealueen pohjoisosassa, jossa kesän 1989 koe-
kaivauksissa havaittiin sekoittunut löytökerros

(ks. kartta). Työ suoritettiin traktorikaivurilla ja poistettu maa-aines kuljettiin Mäeksjärven rinteille täyttemaaksi (ks. kartta). Aikaa pintamaan poistoon kului noin 16 tuntia ja kustannuksista vastasi Nousiainen kunta osana rakennusbudjettia.

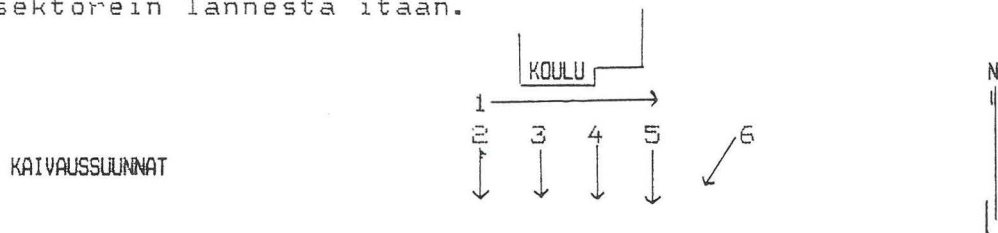
2. ALUE

Alue, josta pintamaa poistettiin, on koulurakennuksen eteläpäädyn puoleisen rinteiden yläosa (ks. kartta). Kesän -89 kaivauksien jälkeen alue oli pysynyt muuttumattomana lukuunottamatta suurta kuusta, joka oli kaadettu. Puun iäksi oli laskettu vuosirenkaiden perusteella 153 vuotta.

3. PINTAMAAN POISTO

Pintamaan poisto suoritettiin koko alueella siten, että ensin pyrittiin kuorimaan pois pintaturve ja sen alla mahdollisesti oleva savi/täyttemaakerros esille tulevaan tummaan, sekoittuneeseen maakerrokseen asti, josta kesän -89 kaivauksissa todettiin myös esihistoriallista materiaalia. Tämän jälkeen tumma, sekoittunut kerros poistettiin puhtaaseen, vaaleaan hiekkaan asti.

Työ aloitettiin alueen luoteiskulmasta, josta siirryttiin ensin koulurakennuksen päädyn suuntaisesti alueen koillis- kulmaan. Tämän jälkeen siirryttiin takaisin länsireunaan, josta työ eteni kaivamalla alue pohjois-etelä -suuntaisiin sektoreihin lännestä itään.

4. HAVAINNOT

Kaivaustyön aikana ei alueelta paljastunut mitään kiinteisiin rakenteisiin viittaavaa eikä yhtään esihistoriallista esinettä. Tumma, sekoittuneesta maakerroksesta löytyi lähes koko alueelta fragmentaarisia keramiikan ja savitiivisteiden paloja sekoittuneena moderniin, rakennusjätteeksi katsottavaan ainekseen.

Tumma maakerros oli lähimpänä maanpintaa alueen länsireunassa, jossa se tuli esille noin 20 cm:n syvyydestä. Koulurakennuksen päädyssä, noin 3-4 metriä seinästä etelään ulottavalla alueella maa oli erityisen mustaa ja hiilipitoista. Koulun talonmies Matti Lehtosen (os. Kirkopiirin koulu, Nousiainen) mukaan v. 1954 rakennustöiden yhteydessä paloivat koulun päädyssä sijainneet puiset rakennustelineet.

Alueen keskiosissa tumma maakerros tuli esille noin 40 cm syvyydessä ja sen paksuus oli 30-40 cm. Tumma maakerroksesta paljastui myös runsaasti suurehkoja kiviä, jotka olivat ampumalla lohkottuja. Joissakin kivissä näkyi kiviporalla tehtyjä reikiä sekä ampumalankaa. Rakennuksen päädyssä olevan kirjaston oven kohdalta paljastui tumman maan alta, vaaleaan hiekkaan kaivettu keraaminen, pohjois-etelä-suuntainen salaojaputki noin 100 cm:n syvyydessä.

Pintamaa oli alueen itäosassa paksumpi kuin muissa osissa; se oli paksuimmillaan kaivetun alueen koillisnurkassa; n. 70-80 cm. Koillisnurkasta tuli esiin myös puhtaaseen maahan kaivettu betoninen laskuvesiputki n. 120 cm syvyydessä. Putki johti koulun nurkalla sijaitsevasta sadevesikaivosta etelään. Laskuvesiputkea laitettaessa oli täytemaana käytetty runsaasti hienohkoa hiekkaa. Kaakkoisnurkassa sijainneen kuusen kanto jouduttiin jättämään paikoilleen.

Sekä pintamaa että tumma maa ohenevat siirryttäessä kaivausalueella kohti rinteen eteläreunaa. Pahiten sekoittunutta (eniten rakennusjätettä) maa oli koulurakennuksen edustalla. Alueen lounaiskulmasta tuli esille peruskallio.

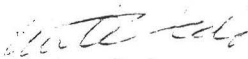
Kaakkoiskulmauksessa sijainneet betoniset portaat (ks. kartta) pystytettiin rikkomaan ja poistamaan vain alempaan tasanteeseen saakka. Valun alta paljastui karkeahko sora, jonka alta puolestaan tumma maakerros. Koska kesän -89 kaivauksissa löytyi betoniportaiden vierestä ja alta pronssiesineitä, tutkittiin näiden löytöjen tasolla oleva tumma maakerros tarkemmin. Mitään erikoista ei kuitenkaan löytynyt. Portaiden alapäästä sekä alta paljastui kaksi suurehkoa kiveä. Tumman maan alta tuli esille puhdas, vaalea hiekka.

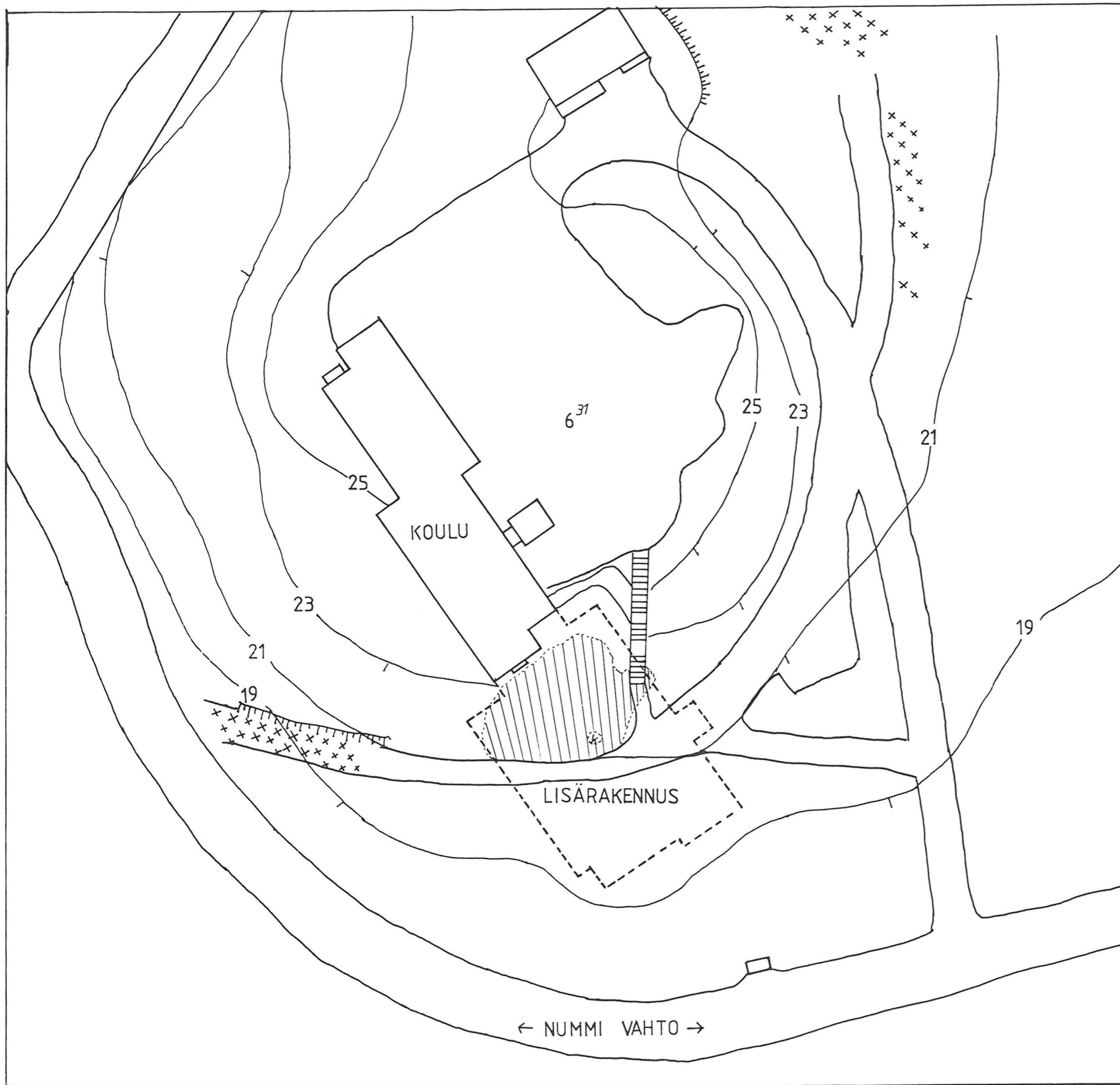
5. YHTEENVETO

Pintamaan poiston yhteydessä ei havaittu koulun lisärakennuksen alle jäävältä alueelta mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa. Myöskään uusia irtolöytöjä ei saatu talteen. Sen sijaan vahvistui käsitys siitä, että tumma, sekoittunut maakerros, josta kesän -89 kaivauksissa löytyi rautakautista keramiikkaa ja savitiivistettä, on v. 1954 rakennustöiden yhteydessä levitetty täytemaaksi mäen etelärinteen yläosiin.

Turussa 20.10.1989

Olli Soinen
Kaivausjohtaja

Unto Salo
Professori

- KAIVETTU ALUE
- ALUEET, JONNE KAIV. ALUEEN PINTAMAAT SIIRRETTY
- PORTAAT
- REK. NO
- JYRKÄNNE
- KANTO

NOUSIAINEN 1989
 MÄEKSMÄKI
 KIRKONPIIRIN KOULU
 O. SOININEN
 YLEISKARTTA MK 1:500

